

Det kongelige helse- og omsorgsdepartement

Deres ref:

Vår ref:
201021619-6

Dato:
07.01.2011

HØRING - STOLTENBERGUTVALGETS RAPPORT OM NARKOTIKA

Det vises til brev av 05.10.2010, vedrørende ovennevnte.

Bred internettmobilisering mot narkotika

Forebygging anses å være en svært viktig faktor, i forhold til bekjempelse av narkotikaproblemer. Kriminalomsorgen region nord vil støtte utvalgets forslag om en bred mobilisering på internett, slik at ungdom får faktakunnskap om skadevirkningene av narkotikabruk, og utvikler holdninger og motstandskraft i forhold til eksperimentbruk. Det er særdeles viktig at informasjon gjøres tilgjengelig på de nettsider som brukes av ungdom, idet det ikke kan påregnes at ungdom selv søker informasjon om virkninger av bruk av narkotika. Den informasjonen som gis må gi et korrekt bilde av realiteten i forhold til narkotika på en måte som når inn til ungdom. Aktuelle sider kan være blant annet startsider, Facebook og lignende.

Reaksjonsformer ved bruk og besittelse av narkotika

Kriminalomsorgen region nord vil først bemerke at det fremstår som noe uklart om utvalgets forslag om alternative reaksjonsformer er begrenset til å gjelde barn og unge, eller er ment å omfatte alle personer som tas for bruk og besittelse av narkotika. I forhold til barn og unge vil vi vise til NOU 2008:15 Barn og straff, som omtaler særskilte straffereaksjoner for barn.

Det fremstår som uklart i hvilket omfang utvalget ser for seg etablert nemnder; skal det foreligge nemnd i hver kommune, i byer av en viss størrelse osv? Før det innføres en nemndordning som eksisterer i Portugal må det kartlegges hvorvidt Norge er sammenlignbar med Portugal, i forhold til blant annet befolkningstetthet og narkotikaproblemer.

Det fremstår også som uklart hvem som eventuelt skal avgjøre om en person skal følges opp av en nemnd eller straffeforfølges. Er det påtalemyndigheten eller domstolen? Det er snakk om personer som "tas av politiet", så det er ikke tale om situasjoner hvor kun helsevesenet er kjent med at en person er rusbruker.

Vil det være aktuelt med kun en sjanse til å få en nemndordning, eller skal samme person kunne få nemndordning flere ganger? Skal personer som tidligere er bøtelagt/straffet for bruk og oppbevaring av narkotika kunne få nemndordning? Skal rusbrukeren samtykke til nemndordning, og hva om han ikke samtykker? Hva skjer hvis rusbrukeren ikke overholder de anbefalinger og beslutninger som tas av nemnden? Er det da nemnden, politi/påtalemyndighet eller domstolene som skal foreta seg noe? Det er viktig at unnlattelse av å forholde seg til nemnden får konsekvenser, hvis ikke vil en slik ordning ikke få noen legitimitet.

Kriminalomsorgen region nord vil vise til eksisterende ordninger med mulighet for påtaleunnlattelse på vilkår og betinget dom på vilkår. Det anses hensiktsmessig å kartlegge om eksisterende ordninger kan benyttes, eventuelt utvides, før det innføres nye alternative former for reaksjoner på straffbare forhold.

Vi vil også nevne at det er viktig at det ikke blir foretrekt at domfelte har foretatt en straffbar handling, og at det derfor må vurderes grundig om det er helsesektoren, og ikke justissektoren, som bør ha ansvaret for oppfølging av den som har begått den straffbare handlingen. Tanken om oppfølging av rusbrukeren er imidlertid god, og det bør vurderes om politiet kan få tildelt tverrfaglige stillinger til dette formål, for eksempel som oppfølging av påtaleunnlattelse/betinget dom på vilkår.

Når det gjelder ordningen med Narkotikaprogram med domstolskontroll (ND), som finnes i Oslo og Bergen og gjelder personer som har et rusproblem, kan det være hensiktsmessig å utvide ordningen til eksempelvis Trondheim, hvor flere av forutsetningene antas å være til stede.

Åpne bruker- og omsetningssteder

Kriminalomsorgen region nord støtter utvalgets forslag om å jobbe for å bekjempe åpen omsetning av narkotika, og øremerke midler til en forsterket innsats mot profesjonelle selgere, gateomsetning og omsetning via internett. Det anses som vesentlig for å begrense tilgjengeligheten av narkotika.

Innsatte med narkotikaproblemer

Under straffegjennomføring i fengsel kan innsatte få oppfølging for sine narkotikaproblemer, særlig ved fengsler som har rusmestringsenheter og ved § 12-soning. Kriminalomsorgen region nord vil nevne at det i vår region er to fengsler som har rusmestringsenheter, og et tredje fengsel hvor slik skal etableres. Imidlertid har vi fra et av våre fengsler fått beskjed om at rusmestringsenheten i praksis må legges på is i 2011, grunnet den økonomiske situasjonen.

Kriminalomsorgen region nord vil nevne at bruk av LAR i fengsel byr på praktiske og sikkerhetsmessige utfordringer i forbindelse med utlevering av medisinen, idet enkelte innsatte lurer unna medisin.

Kriminalomsorgen region nord vil også nevne en sak hvor en domfelt rusmisbruker var innsatt i et av våre fengsler i et år. Idet han skulle løslates ble det besluttet at han skulle i gang med LAR. Dette til tross for at han har vært uten rus i et år under straffegjennomføringen.

Kriminalomsorgen stiller spørsmål ved denne praksisen, og har også forespurt Fylkeslegen i Sør-Trøndelag om forholdet.

Mottaks- og oppfølgingsentre

Forslaget om etablering av mottaks- og oppfølgingsentre for å ivareta ansvaret for langsiktig oppfølging og koordinering av behandling for den enkelte anses interessant, idet sentrene vil kunne være et holdepunkt for rusbrukere som skal løslates fra fengsel, og være en samarbeidspartner for fengslene i forhold til dette.

Overvåket inntak av heroin i LAR

Kriminalomsorgen region nord vil støtte forslaget fra utvalgets mindretall; om at eksisterende LAR-tilbud må økes og utbygges slik at mulighetene som ligger i dagens substitusjonsbehandling utnyttes fullt ut uten at medikamentrepertoaret utvides med heroin.

Kriminalomsorgen region nord

Kaia Strandjord
ass regiondirektør

Marita Sunde Rabben
rådgiver